

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของการอำนวยความสะดวกแก่คนพิการในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือภายใต้การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานศักดิ์กันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษา 2 ระดับ คือ 1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ประกอบด้วย การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร โดยศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย กฎหมายยาเสพติด วารสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานศักดิ์กันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ 2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วย การใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับหน่วยงานเฉพาะ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานศักดิ์กันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5 เจ้าหน้าที่กองกำลังผาเมือง หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ 5 และเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด ที่หน้าที่ในการดำเนินงานศักดิ์กันยาเสพติดภายใต้การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานศักดิ์กันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของกองบัญชาการศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานศักดิ์กันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคของการอำนวยความสะดวกแก่คนพิการในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือภายใต้การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานศักดิ์กันและแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปจน.)

ตอนที่ 3 เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ยาเสพติดและแนวโน้มการแพร่ระบาดในห้วงยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกันระยะที่ 3 (ห้วงเดือนเมษายน – กันยายน 2554)

4.1 ตอนที่ 1 บทบาทหน้าที่ของการดำเนินงานสกัดกันยาเสพติดภายใต้การปฏิบัติงานของ กองบัญชาการศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดน ภาคเหนือ (บก.ศอ.ปชน.) ในห้วงยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3 (ห้วงเดือนเมษายน – กันยายน 2554)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาบทบาทหน้าที่ของกองบัญชาการศูนย์อำนวยการประสานงาน สกัดกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ (บก.ศอ.ปชน.) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นกับกองบัญชาการศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน พื้นที่ชายแดนภาคเหนือ

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ คือ กองบัญชาการศูนย์อำนวยการ ประสานงานสกัดกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสกัดกันการนำเข้ายาเสพติด อันได้แก่ ฝ่ายกำลังพล ฝ่ายยุทธการ ส่วนการ ข่าวกว่า ฝ่ายส่งกำลัง ฝ่ายกิจการพลเรือน ฝ่ายสนับสนุน ฝ่ายพัสดุ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายสืบสวนสอบสวนและ บังคับใช้กฎหมาย ฝ่ายสื่อสารและสารสนเทศ รวมทั้งหมดจำนวน 10 คน

4.1.1 การจัดตั้งองค์กรและบทบาทหน้าที่

เรื่องจัดตั้งศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดน ภาคเหนือ (ศอ.ปชน.) คำสั่งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดที่ (4/2552) ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2552 ได้ให้อำนาจแม่ทัพภาคที่ 3/ผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 (ผอ.กอ.รมน.ภ. 3) กำหนดผู้ปฏิบัติงานในกองบัญชาการศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (บก.ศอ.ปชน.) ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงาน ต่างๆ เข้ามาร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ และได้มีการแบ่งโครงสร้างภายในของ บก.ศอ.ปชน. เป็นฝ่าย ต่างๆ ได้แก่

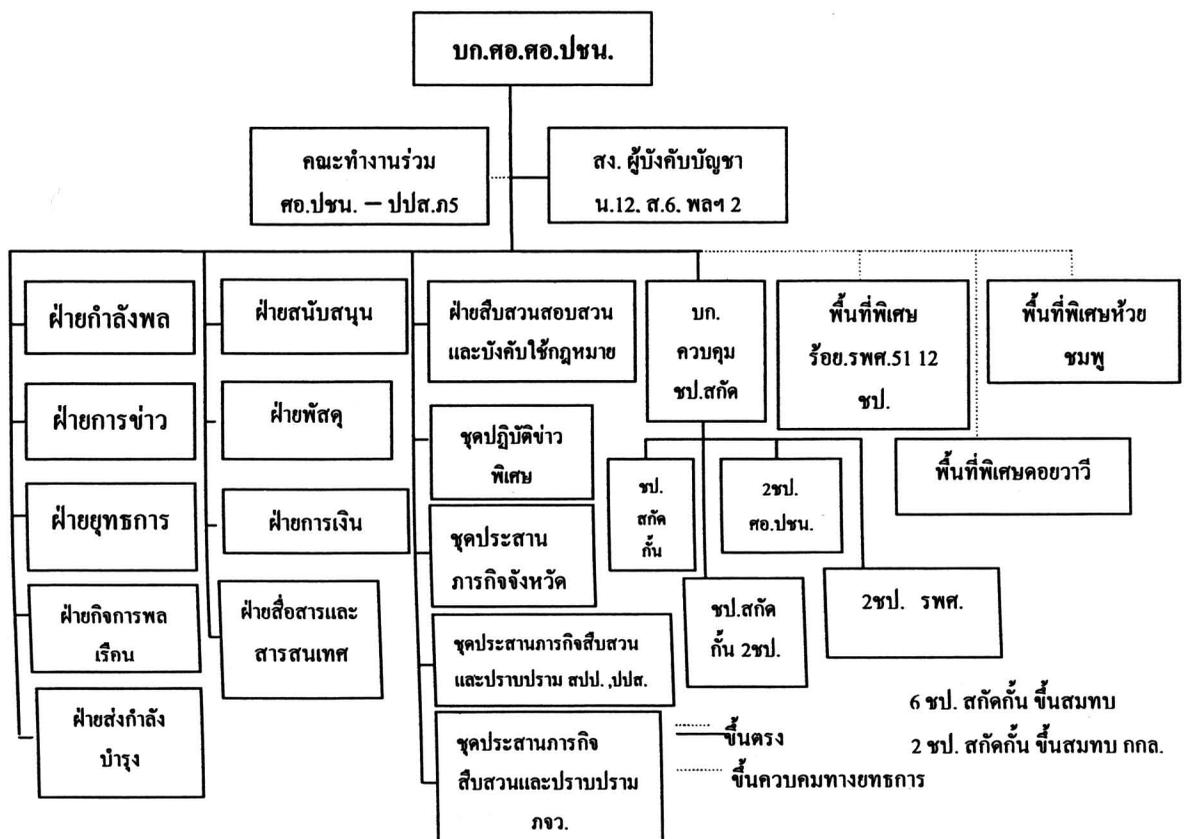
- ฝ่ายกำลังพล
- ฝ่ายยุทธการ
- ส่วนการข่าว
- ฝ่ายส่งกำลัง
- ฝ่ายกิจการพลเรือน
- ฝ่ายสนับสนุน
- ฝ่ายพัสดุ
- ฝ่ายการเงิน

- ฝ่ายสืบสวนสอบสวนและบังคับใช้กฎหมาย
- ฝ่ายสื่อสารและสารสนเทศ

พบว่า การขับเคลื่อนนโยบายโดยคณะกรรมการศูนย์อำนวยการประสานงานการสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปชน.) การที่แผนบูรณาการฯ ดังกล่าวข้างต้นไม่ได้ ออกโดย ศอ.ปชน. ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงอาจมีข้อขัดข้องในการบูรณาการและประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานต่างๆ เท่ากับการขับเคลื่อนนโยบายยังไม่ได้อาศัยองค์ประกอบของ ศอ.ปชน. ในการขับเคลื่อน การดำเนินงานต่างๆ ดำเนินการไปโดยฝ่ายทหารใน ศอ.ปชน. เป็นส่วนใหญ่

ตามคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดดังกล่าว ได้ให้อำนาจหน้าที่ของ ศอ.ปชน. ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ จัดทำแผนยุทธการสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาชายแดนภาคเหนือ และตอนในที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการร่วม ระหว่างหน่วยงาน พลเรือน ตำรวจ และทหาร ตามภารกิจที่ได้รับมอบ ต่อมาจึงได้มีการกำหนด “แผนบูรณาการสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาชายแดนภาคเหนือประจำปี 2553 (ธันวาคม 2552 – กันยายน 2553) -ศอ.ปชน.” ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2552 กระบวนการถ่ายทอดนโยบายลงสู่ผู้ปฏิบัติของ ศอ.ปชน.

ตารางรูปที่ 1 โครงสร้างศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปชน.) ห่วงยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน ระยะที่ 3

พื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาเสพติคชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปชน.) เป็นพื้นที่ชายแดน และตอนในที่ต่อเนื่อง ของ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ 3 จังหวัด 14 อำเภอ 3อำเภอต่อเนื่อง ประกอบด้วย 1. จังหวัดเชียงราย จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ เทิง เวียงแก่น แม่สาย เชียงแสน เชียงของ แม่ฟ้าหลวง และแม่จัน 2. จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ เวียงแหง เชียงดาว แม่เอย ผาง และไชยปราการ 3.จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 2 อำเภอ ได้แก่ ปาย และปางมะผ้า และ 3 อำเภอต่อเนื่อง ได้แก่ อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่ฟ้าหลวง และ อำเภอเวียงป่าเป้า

4.1.2 บทบาทหน้าที่ของการอำนวยการสกัดกั้นยาเสพติคภายใต้การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาเสพติคในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ

ศอ.ปชน. มีภารกิจที่สำคัญคือ 1.จัดทำแผนยุทธการสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาเสพติคตามแนวชายแดนภาคเหนือ และตอนในที่ต่อเนื่อง 2.บูรณาการร่วม ระหว่างหน่วยงาน พลเรือน ตำรวจ และทหาร ตามภารกิจที่ได้รับมอบ

กองบัญชาการศูนย์อำนวยการประสานงานการสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาเสพติคชายแดนภาคเหนือ (บก.ศอ.ปชน.) ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ และได้มีการแบ่งโครงสร้างภายในของเป็นฝ่ายต่างๆ ได้แก่

ตารางที่ 1 บัญชีบรรจุกำลังอัตราเฉพาะกิจ ศอ.ปชน. ประจำปี 2554

บก.ศอ.ปชน.	จำนวนเจ้าหน้าที่				
	ทหาร	ศตส.จ.	ปปส.ภ 5	ภจ.ว	รวม
ที่มา : บัญชีบรรจุกำลังอัตราเฉพาะกิจ ประจำปี 2554					
ฝ่ายกำลังพล	5	0	0	0	5
ฝ่ายการข่าว	9	0	2	0	11
ฝ่ายยุทธการ	11	0	1	0	12
ฝ่ายกิจการพลเรือน	12	0	1	0	13
ฝ่ายส่งกำลังบำรุง	8	0	0	0	8
ฝ่ายสนับสนุน	23	0	0	0	23
ฝ่ายพัสดุ	3	0	0	0	3
ฝ่ายการเงิน	3	0	0	0	3
ฝ่ายสื่อสารและสารสนเทศ	6	0	0	0	6
ฝ่ายสืบสวนสอบสวนและบังคับใช้กฎหมาย	2	0	1	0	3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

บก.ศอ.ปชน.	จำนวนเจ้าหน้าที่				
	ทหาร	ศตส.จ.	ปปส.ภ 5	ภจ.ว	รวม
ที่มา : บัญชีบรรจุกำลังอัตราเฉพาะกิจ ประจำปี 2554					
ชุดข่าวพิเศษ	9	0	0	0	9
ชุดประสานภารกิจจังหวัด	0	17	0	0	17
ชุดประสานภารกิจสืบสวนและปราบปราม	0	0	15	17	32
บก.ควบคุม ชป.สกัดกั้น	7	0	0	0	7
รวม * ชุดปฏิบัติในพื้นที่ ทหาร 421 นาย	98	17	20	17	135

ตารางที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการอำนวยความสะดวกแก่กันยาเสพติดภายใต้การปฏิบัติงานของ(บก.ศอ.ปชน.)

การอำนวยความสะดวก บก.ศอ.ปชน.		
บก.ศอ.ปชน.	บทบาทหน้าที่	ปัญหา/อุปสรรค
ฝ่ายกำลังพล	ธุรการในหน่วยงาน ได้แก่หาและให้ข่าวสาร ทำประมาณการจัด นำเสนอ ทำแผนที่และคำสั่ง (ไม่เกี่ยวข้องกับราชการข้างนอก)	การจัดกำลังพล การประสานขอกำลังพลมาบรรจุส่วนมากจะได้คนที่มีอายุเยอะถูกคัดมาหมดแล้วจากต้นสังกัด(คนอายุน้อยจะจัดไปอยู่กองกำลังป้องกันชายแดน)
ฝ่ายการข่าว	นำกระจายข่าวสารไปยังหน่วยเหนือหรือหน่วยข้างเคียง รับข่าวมาจากข่าวชุดข่าวพิเศษ ที่จัดขึ้นมาเอง และข่าวจากผู้ปฏิบัติในพื้นที่	ความปลอดภัยของการแฝงตัวของแหล่งข่าวเพราะต้องใช้เวลานานในการอยู่ในพื้นที่ ถ้าเป็นแหล่งข่าวประชาชนถูกขบวนการค้ายาเสพติดฆ่า
ฝ่ายยุทธการ	งานอำนวยความสะดวก การวางแผน ร่างแผน/คำสั่ง ด้านปฏิบัติการทางทหาร กำกับดูแลและรายงานตามห้วงเวลา	ไม่มีปัญหา
ฝ่ายกิจการพลเรือน	ปฏิบัติการทางจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ บูรณาการงานร่วมกับรัฐโรงเรียน และรัฐชุมชน ประสานสานงานร่วมกับ ศตส.จ	ขาดความชัดเจน ประสานกับรัฐต่างๆ เมื่อถึงเวลาต้องดำเนินงาน โรงเรียนหรือชุมชน ไม่เข้าใจว่างบประมาณต้องเบิกจากไหน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การอำนวยความสะดวก บก.ศอ.ปชน.		
บก.ศอ.ปชน.	บทบาทหน้าที่	ปัญหา/อุปสรรค
ฝ่ายส่งกำลังบำรุง	การส่งกำลัง การซ่อมบำรุง การขนส่ง การบริการทางการแพทย์ ฯลฯ	ไม่มีปัญหา ยานพาหนะที่ใช้ใน งานธุรกิจมีเพียงพอ แต่ในพื้นที่ปฏิบัติมีไม่เพียงพอซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานคือ ในการจัดตั้งเวรยามถ้ากลุ่มนักค้ารู้ว่าตำรวจตั้งจุดตรวจจุดสกัดกันก็จะเลี่ยงไปเส้นทางอื่น เจ้าหน้าที่ต้องใช้ยานพาหนะ ไปสกัดกันจุดใหม่ แต่ที่ผ่านมายานพาหนะมีไม่เพียงพอ อีกทั้งการใช้รถของทหารในพื้นที่ก็ทำให้เป็นที่จับตามองของกลุ่มผู้ค้า จึงมีการประสานขอใช้รถอีคิกจากทาง ปปส.ภ5 ที่ผ่าน ได้เพียง 2 คันซึ่งไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่
ฝ่ายสนับสนุน	ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของศอ.ปชน. ทุกอย่างที่ร้องขอ กำลังพลเจ็บป่วยเหลือเสียชีวิต, ภรรยาคลอด รวบรวมนำเสนอขออนุวัติ	ไม่มีปัญหา เพราะที่ผ่านมาสสนับสนุนทุกด้านที่ร้องขอ หรือกำลังพลได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตก็จะทำรายงาน ปปส.ภ5 ให้ได้รับสิทธิตามที่ควรจะได้รับ

ปัญหาและอุปสรรคในการอำนวยความสะดวกสกัดกั้นยาเสพติดภายใต้การปฏิบัติงานของ (บก.ศอ.ปชน.)

การดำเนินการ บก.ศอ.ปชน.		
บก.ศอ.ปชน.	บทบาทหน้าที่	ปัญหา/อุปสรรค
ฝ่ายพัสดุ	ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้างและการบริหารงบประมาณจัดซื้อจัดจ้าง	งบประมาณส่งจ่ายล่าช้าทำให้การจัดซื้อไม่สัมพันธ์กับเวลาที่ตั้งไว้
ฝ่ายการเงิน	ดำเนินการเบิก - จ่ายงบประมาณพิจารณาตามความเหมาะสม	เบิกจ่ายตามปกติ งบประมาณที่ได้มีน้อย และล่าช้า (ขอผ่าน ปปส.ภ.5) ข้อยกักในการอำนวยความสะดวก ในการสนับสนุนไม่ทันต่อการปฏิบัติการ
ฝ่ายสื่อสารและสารสนเทศ	อำนวยความสะดวก ประสานการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน จัดเตรียมระบบเครื่องเสียงห้องระบบสารสนเทศ ของหน่วย ระบบ Internet และ Intranet	บุคลากรมีความสามารถเฉพาะด้านน้อยมีเพียง 1 คนที่สามารถดูแลระบบได้ ที่เหลือใช้คอมพิวเตอร์เป็นเฉพาะงานเอกสาร

ปัญหาและอุปสรรคในการอำนวยความสะดวกด้านยาเสพติดภายใต้การปฏิบัติงานของ (บก.ศอ.ปชน.) (ต่อ)

การดำเนินการ บก.ศอ.ปชน.		
บก.ศอ.ปชน.	บทบาทหน้าที่	ปัญหา/อุปสรรค
ฝ่ายสืบสวนสอบสวนและบังคับใช้กฎหมาย	สืบสวนสอบสวนและบังคับใช้กฎหมาย	ในการบังคับใช้กฎหมาย ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ เพราะการบังคับใช้กฎหมายต้องใช้พยานหลักฐานเพียงพอ อีกทั้งกลุ่มขบวนการมีความรู้ทางด้านกฎหมาย หาช่องว่างทำให้พ้นผิด
ชุดข่าวพิเศษ	ปฏิบัติงานสืบสวนหาข่าว โดยแฝงตัวอยู่ในพื้นที่ เพื่อหาข่าวเชิงลึก	ไม่สามารถเจาะเข้าถึงแหล่งข่าวในพื้นที่เป้าหมายได้ เนื่องจากความเป็นพวกพ้องเดียวกัน มีการช่วยเหลือกันในหมู่บ้าน บุคคลแปลกหน้า ไปมักจะถูกเพ่งเล็งและจะไม่ให้ความร่วมมือ
ชุดประสานภารกิจจังหวัด	ประสานภารกิจของศอ.ปชนกับฝ่ายกิจการพลเรือน เป้าหมายเพื่อให้ศตส.จ,ศตส.อเป็นผู้แทนบูรณาการร่วมกับร้วโรงเรียน ร้วชุมชนในพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> -ชุดวิทยากรกระบวนการ มีน้อยไม่เพียงพอ คือ 1 ชุด มี 9 คนต้องรับผิดชอบ 9-10 หมู่บ้านซึ่งมีไม่เพียงพอ -ผู้ปกครองจะโยนภาระให้ หากบุตร หลานติดยาหรือถูกจำคุก ผลักภาระให้รัฐบาลรับผิดชอบ ไม่เอาใจใส่บุตรหลาน -จัดเวรยาม ตั้งจุดตรวจจุดสกัดกันโดยมองว่าเป็นเพียงหน้าที่ต้องรับชอบกลัวถูกตัดสิทธิ์ ทำให้ไม่จริงจังในการในการจัดเวรยาม -แหล่งข่าวชาวบ้านในพื้นที่มีเพียงส่วนน้อยที่มีจิตสำนึกต่อต้านยาเสพติด
ชุดประสานภารกิจสืบสวนและปราบปราม	ประสานภารกิจของศอ.ปชน.ร่วมกับตำรวจและสปป.ปปส.ในการปราบปราม ขยายผลการจับกุมคดียาเสพติด	<ul style="list-style-type: none"> -ในการปฏิบัติการด้านยาเสพติดมีต้องใช้งบประมาณในการปฏิบัติงานค่อนข้างสูง เช่น ในการสืบสวนพฤติการณ์ของกลุ่มขบวนการเครือข่ายการค้ายาเสพติด จนไปสู่การจับกุม -การสืบสวนกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด จะดำเนินการ ได้ยากลำบาก เช่นการตรวจสอบประวัติและข้อมูลของประชาชน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็กระทำได้ยาก

ปัญหาและอุปสรรคในการอำนวยความสะดวกแก่กักกันยาเสพติดภายใต้การปฏิบัติงานของ(บก.ศอ.ปชน.) (ต่อ)

การดำเนินการ บก.ศอ.ปชน.		
บก.ศอ.ปชน.	บทบาทหน้าที่	ปัญหา/อุปสรรค
บก.ควบคุม ขป.สกัดกั้น	งานอำนวยความสะดวก การฝึกให้กับกำลังพล ปฏิบัติการสกัดกั้น ประสานกองกำลังทหาร	<ul style="list-style-type: none"> - หากทหารเข้าปิดล้อมตรวจค้นบ้านใดบ้านหนึ่งในหมู่บ้านเป้าหมาย ชาวบ้านภายในหมู่บ้านนั้นจะมีการส่งสัญญาณ เพื่อเตือนคนอื่นๆ - อำนาจในการตรวจค้น ขอหมายศาลที่จะตรวจค้นเวลาไปของจะกลายเป็นข่าวเปิด ทำให้ขบวนการค้ายาเสพติดรู้ตัว (แก้ด้วยการใช้กลยุทธ์การอาศัยจึงจะทำได้) - การตั้งด่านจุดตรวจจุดสกัดกั้นเป็นเพียงการป้องปราม เนื่องจากกลุ่มขบวนการนักค้ายาเสพติดรู้ว่ามีการตั้งด่านก็จะหลบเลี่ยงไปทางเส้นอื่น บางครั้งจะหาช่องว่างช่วงที่เจ้าหน้าที่เหนื่อยล้าจากการทำงาน ลักลอบนำยาเสพติดเข้าไปพื้นที่ตอนใน เพราะกลุ่มนักค้าจะมี คนนำทางคอยสังเกตการณ์ก่อนผ่านด่าน

4.1.3 ผลการดำเนินงานของ ศอ.ปชน. ในห้วงยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3 ดังนี้

1. การปรับแผน ศอ.ปชน. ได้พิจารณาให้การสนับสนุน โดยเฉพาะการปรับแผนงบประมาณ ให้ตรงตามความต้องการของประชาชน ตามที่ได้มีการจัดทำแผนบูรณาการไทยเข้มแข็งระดับอำเภอ ในลักษณะ ร่วมคิด ร่วมทำ ทำงานอย่างจริงจัง โดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในพื้นที่ ตามภารกิจ และบทบาทหน้าที่ที่ได้รับในการอำนวยความสะดวก ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งการบูรณาการร่วมกันของส่วนราชการในการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยได้มีการจัดการประชุมหารือ วิเคราะห์ กำหนดแผนดำเนินการร่วมกัน ผลการดำเนินการดังกล่าว ศตส.อ. โดยผู้ประสานภารกิจอำเภอ ที่บรรจุอยู่กับ ศอ.ปชน. ได้รายงานแผนตามบูรณาการไทยเข้มแข็งระดับอำเภอ ให้ทราบโดยต่อเนื่องว่า ในแต่ละเดือนที่ผ่านมา หน่วยได้มีการปฏิบัติอย่างไรบ้าง ในการแก้ไขปัญหาเสพติด และในเดือนต่อไปจะมีการดำเนินการอย่างไร

2. ชุดวิทยากรกระบวนการ จัดให้มีการอบรมหลักสูตรการพัฒนามุมมองเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานชุมชนชายแดนเข้มแข็งป้องกันยาเสพติดจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจัดเจ้าหน้าที่มาจากหน่วยงานของรัฐ และภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ซึ่งกัน เพื่ออบรมชุดวิทยากรกระบวนการ โดยมีแผนการใช้ชุดวิทยากร

กระบวนการลงพื้นที่เพื่อปรับทัศนคติความเข้าใจ ทำให้ประชาชนให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

3. แหล่งข่าวประชาชน การปฏิบัติงานด้านข่าว ศอ.ปชน.ได้ประสานหน่วยงานในการจัดตั้งแหล่งข่าวประชาชนขึ้น เพื่อประสานงานข่าวสารด้านยาเสพติดตามแนวชายแดนร่วมกันระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ที่จัดให้มีการพัฒนาสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการข่าวของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสาร การขยายผลการปฏิบัติการจับกุม ซึ่งได้มีการพัฒนาการไปจนมีการประชุมหารือร่วมกันระหว่าง เจ้าหน้าที่ ไทย ลาว และพม่าในปลายสิงหาคม 2554 นี้ สำหรับข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข่าวประชาชนตามแนวชายแดนได้เริ่มดำเนินการไปแล้วจำนวนหนึ่ง ซึ่งได้นำข่าวสารมาขยายผลในการปฏิบัติด้านยุทธการ คิดเป็น 20 %ของข่าวสารที่ได้รับจากประชาชน

4. สกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดในพื้นที่ 14 อำเภอและ3อำเภอต่อเนื่อง จากผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติด พื้นที่ 14 อำเภอชายแดนและ3อำเภอต่อเนื่อง ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติด ประกอบด้วย การประชุม โจมตี การปิดล้อมตรวจค้น การเฝ้าตรวจ/จับกุม การล่อซื้อ การตรวจค้นพัสดุ การลาดตระเวน และการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดกั้น พบว่าตั้งแต่ เมษายน – มิถุนายนพ.ศ. 2554 มีผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ ดังนี้

จากผลการสกัดกั้นยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า พบว่ามีปริมาณยาบ้าที่ถูกตรวจยึดได้จำนวน 2,729,740 เม็ด ปริมาณยาบ้าที่ถูกตรวจยึดได้ส่วนมากถูกนำเข้ามาผ่านพื้นที่ อำเภอแม่สาย และอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย สรุปผลการสกัดกั้นยาเสพติด 9 ครั้ง ผลการสกัดกั้นการนำเข้าโดยวิธีการ ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการสกัดกั้นยาเสพติดของศอ.ปชน.เมษายน – มิถุนายนพ.ศ. 2554

วิธีการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้า	ยาบ้า	เฮโรอีน	ไอซ์	จำนวน /ครั้ง
การประชุม โจมตี	260,000 เม็ด	-	-	3 ครั้ง
การปิดล้อมตรวจค้น	40,000 เม็ด	-	-	2 ครั้ง
ตั้งจุดตรวจจุดสกัดกั้น	2,429,740 เม็ด	21.95 กก.	1.005 กก.	4 ครั้ง

*** นับจากจำนวนครั้งที่พบของกลาง

- การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้าโดยวิธีการประชุม โจมตี สามารถยึดของกลางยาบ้า จำนวน 260,000 เม็ด จำนวน 3 ครั้ง

- การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้าโดยวิธีการ ปิดล้อม / ตรวจค้น จำนวน 2 ครั้ง สามารถยึดของกลางยาบ้า จำนวน 40,000 เม็ด จำนวน 2 ครั้ง

- การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้าโดยวิธีการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดกั้น จำนวน 4 ครั้ง สามารถยึดของกลางยาบ้า จำนวน 2,429,740 เม็ด, เฮโรอีน 21.95กก., ไอซ์ 1.005กก. จำนวน 4 ครั้ง

5. ใช้กำลังประชาชน ชูรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) สนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ให้คณะกรรมการ และที่ปรึกษาได้รับทราบ และเห็นชอบต่อการดำเนินการให้ใช้กำลัง ชรบ. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครอง และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 ซึ่งได้ให้อำนาจของ ชรบ. ในการมีบทบาทหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในหมู่บ้านของตนเองในฐานะผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ซึ่งปรากฏในระเบียบ ดังกล่าวดังนี้

1. ในระเบียบ ข้อที่ 9 ในอำเภอหนึ่งให้มีกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โดยมี นายอำเภอเป็นผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และมีปลัดอำเภอ นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการในพื้นที่ ตามที่นายอำเภอแต่งตั้งเป็นรองผู้บังคับกองพันหน่วยรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน โครงสร้างประกอบด้วยฝ่ายยุทธการและการข่าว ฝ่ายกิจการมวลชน ฝ่ายกำลังพลและสงกำลังบำรุง ฝ่ายสื่อสาร และฝ่ายงบประมาณ

2. ในระเบียบ ข้อที่ 10 ในตำบลหนึ่งให้มีกองร้อย ชรบ. โดยมีปลัดอำเภอประจำตำบล เป็นผู้บังคับกองร้อย ชรบ. และมีข้าราชการอื่นตามที่นายอำเภอแต่งตั้ง เป็นรองผู้บังคับกองร้อย ชรบ. โครงสร้างประกอบด้วยฝ่ายยุทธการและการข่าว ฝ่ายกิจการมวลชน ฝ่ายกำลังพลและสงกำลังบำรุง ฝ่ายสื่อสาร และงบประมาณ โดยให้กำนันในตำบลเป็นผู้ช่วยผู้บังคับกองร้อย ชรบ.

3. ในระเบียบ ข้อที่ 11 ในหมู่บ้านหนึ่ง ให้มีหมวด ชรบ. โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับหมวด ชรบ. ทหาร ตำรวจ หรือสมาชิกอาสาสมัครรักษาดินแดน จำนวนสองคนเป็นเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ เป็นผู้ช่วยผู้บังคับหมวด ชรบ.

พบว่า ศอ.ปชช. ได้ใช้ชุด ชรบ. ในการช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ ภาครัฐ โดยแบ่งการบังคับบัญชาออกเป็นอย่างน้อยสองหมู่ เรียกว่า หมู่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ 1 หมู่รักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ 2 และหมู่บ้านรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านที่ 3,4,5 ตามลำดับต่อไป โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้บังคับหมู่ ชรบ. และหมู่ ชรบ. ให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจากอัตรากำลังพล และสถานการณ์ในพื้นที่

ศอ.ปชน. ได้ใช้กำลัง ชรบ. ในพื้นที่ 14 อำเภอ 3 อำเภอต่อเนื่อง ให้เป็นกำลังสนับสนุนการดำเนินงานการสกัดกั้นและการแก้ไขปัญหาเสพติด หลังจากได้รับการฝึกอบรมการปฏิบัติแล้วในเรื่อง

1. การจัดตั้งจุดตรวจในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง ทั้งนี้อาจปฏิบัติงานร่วมกับกำลังของเจ้าหน้าที่ ทหาร ตำรวจ และ ศตส.อ.
2. การลาดตระเวนเส้นทางด้วยยานพาหนะ และด้วยเท้า ตามเส้นทางภายในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อป้องปรามการกระทำความผิดของราษฎร
3. การตรวจสอบแหล่งมั่วสุ่ม อบายมุข ในหมู่บ้าน/ชุมชน ของตนเอง เพื่อป้องปรามการมั่วสุ่มของยาเสพติด
4. เป็นกำลังหลักที่ช่วยเหลือ ศตส.ม. ในการคัดกรองราษฎรที่ติดยาเสพติดนำเข้าสู่กระบวนการบำบัดให้กับ ศตส.อ.
5. การสนับสนุนงานด้านการข่าว/แจ้งเบาะแส ให้กับเจ้าหน้าที่ กรณีที่มีกลุ่มขบวนการที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติดเข้ามาในพื้นที่

รวมทั้งได้ทำความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับอำเภอเป้าหมาย ในเรื่องดังนี้

1. เรื่องโครงสร้างการจัดกองพัน ชรบ. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการช่วยเหลือเจ้าพนักงานของหน่วยกำลังคุ้มครอง และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน พ.ศ.2551
2. เรื่องการใช้กำลัง ชรบ. สามารถใช้ได้ตาม พรบ. จัดระเบียบหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. 2522 ในกรณีที่เป็นหมู่บ้าน อพป. หากหมู่บ้านใดไม่เป็น หมู่บ้าน อพป. ก็สามารถใช้กำลัง ชรบ. ได้ โดยอาศัย พรบ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 นายอำเภอมีอำนาจในการออกคำสั่งแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ ชรบ.
3. เรื่องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และภารกิจหลักของ ชรบ. ตลอดจนเรื่องเกี่ยวกับภารกิจเสริมของ ชรบ. ดังนี้

การสนธิกำลังกับหน่วยต่างๆ ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้าน ในการสนับสนุนนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล ปฏิบัติงานด้านจิตวิทยาเชิงรุกในการเข้าถึงประชาชนในหมู่บ้าน โดยมีเป้าหมายการจัดตั้ง ชรบ. ปีงบประมาณ 2554 หมู่บ้าน อพป. จะได้รับชุด ชรบ.หมู่บ้านละ 15 ชุด โดยในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน จะได้รับ 50 ชุด จังหวัดเชียงใหม่ จะได้รับ 31 ชุด และ จังหวัดเชียงราย จะได้รับ 103 ชุด

6. การดำเนินการต่อโครงการสร้างการค้ำยาเสพติด

สอ.ปชน. ได้มีการดำเนินการต่อโครงการสร้างการค้ำยาเสพติด โดยได้กำหนดเป้าหมายเครือข่ายการค้ำยาเสพติดร่วมกัน โดยกำหนดเป้าหมายไว้จำนวน 120 คน ที่ผ่านมาได้ดำเนินการต่อเป้าหมายไปแล้ว 18 เป้าหมาย และได้มีการกวดขันต่อเป้าหมายที่ยังไม่ได้ดำเนินการด้วยกำลังจากทุกภาคส่วนเข้าดำเนินการต่อเป้าหมาย เพื่อให้มีผลทางด้านกฎหมาย

การดำเนินการต่อหมู่บ้านเป้าหมาย สอ.ปชน. ได้ดำเนินการวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของหมู่บ้านเป้าหมายทั้ง 71 หมู่บ้าน แบ่งได้เป็น ระดับความรุนแรงมากจำนวน 26 หมู่บ้าน ระดับรุนแรงปานกลาง 40 หมู่บ้าน และระดับรุนแรงน้อย 5 หมู่บ้าน

ได้จัดหมู่บ้านเป้าหมายที่มีระดับความรุนแรงมากจำนวน 26 หมู่บ้าน มีแผนงานเพื่อลดระดับความรุนแรงลงด้วยการปฏิบัติทางการทหาร และการปราบปรามบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยมีเป้าหมายให้ระดับความรุนแรงลดลงจากมากเป็นปานกลาง

ได้จัดหมู่บ้านเป้าหมายที่มีระดับความรุนแรงปานกลางจำนวน 40 หมู่บ้านและรุนแรงน้อยอีก 5 หมู่บ้าน มีแผนให้ใช้ชุดวิทยากรกระบวนการเข้าไปปรับทัศนคติ พัฒนาอาชีพ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้หมู่บ้าน/ชุมชน ให้สามารถแก้ไขปัญหาเสพติดได้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

4.2 ตอนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคของการอำนวยความสะดวกกักกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ ภายใต้การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (สอ.ปชน.) และสถานการณ์ยาเสพติดและแนวโน้มการแพร่ระบาดในห้วงยุทธศาสตร์ 5 รั่วป้องกันระยะ 3 (ห้วงเดือนเมษายน – กันยายน 2554) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีกลุ่มประชากรที่ต้องสัมภาษณ์ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อันได้แก่เจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานการอำนวยความสะดวกกักกันยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภายใต้การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ อันได้แก่ เจ้าหน้าที่ศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ (สอ.ปชน.) เจ้าหน้าที่กองกำลังผาเมือง (กกล.ผาเมือง) หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ 5 (ฉกม.5) เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5 (ปปส.ภ 5) และศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (ปลัดอ.เทิง ศตส.อ.เวียงแก่น ศตส.อ.เทิง) จำนวนหน่วยงานละ 3 ชุด รวม 18 ชุด พบปัญหา/อุปสรรคในการปฏิบัติการดำเนินงาน

สกัดกันยาเสพติดภายใต้การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปชน.) ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัญหาอุปสรรคของการอำนวยการสกัดกันยาเสพติดพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ ภายใต้การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปชน.)

4.2.1 ด้านกำลังพล

จากการศึกษาด้านกำลังพลที่สนับสนุนการปฏิบัติการกิจของ ศอ.ปชน. พบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการ คือ ประเด็นภารกิจแต่ละหน่วยงานมีมากน้อยต่างกันกล่าวคือ เนื่องจาก ปปส.ภ.5 มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจำกัด หน่วยงานมีภารกิจหลายด้านทำให้ไม่สามารถจัดกำลังพลเพื่อสนับสนุนภารกิจของ ศอ.ปชน. ได้เต็มที่ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ปปส.ภ.5 ยังมีภารกิจที่ต้องอำนวยการสนับสนุนทุกหน่วยที่ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ขณะที่การมีอัตรากำลังพลน้อยพบว่าเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานอาทิเช่น ศตส.อ.เทิง ให้เหตุผลว่าการที่ ศตส.อ.เทิง ซึ่งเป็นหมู่บ้านชายแดนมีปัญหาคือเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อย กล่าวคือมีตำรวจ 3 นาย ต้องรับผิดชอบพื้นที่ 5-9 หมู่บ้านจึงทำให้มีการดูแลไม่ทั่วถึง แต่หน่วยงานที่มีกำลังพลมากก็จะไม่เป็นอุปสรรคดังจะเห็นได้จากการปฏิบัติการกิจของหน่วยงาน ศอ.ปชน. กกล.ผาเมือง และ ฉกม.5 ที่มีกำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ ขณะที่กกล.ผาเมือง ให้เหตุผลว่ามีการจัดกำลังพลสนับสนุนการปฏิบัติการกิจ ศอ.ปชน. อย่างเพียงพอในทุกภารกิจ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานโดยมีผู้บังคับบัญชาคนเดียวกัน จึงทำให้มีเอกภาพในการจัดสรรกำลังพล และ ศตส.อ. แม้จะมีปัญหาด้านกำลังพลที่พร้อมปฏิบัติในหมู่บ้านชายแดนน้อย แต่ก็ได้มีการจัดกำลังในพื้นที่เสริม เช่น สมาชิกอาสา ตำรวจ กำลังประชาชน สนับสนุนภารกิจของ ศอ.ปชน. อย่างเพียงพอ ขณะที่ บข.ปส. มีความเห็นที่ต่างไปได้ให้เหตุผลว่าในห้วงยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3 บข.ปส. ไม่ได้เป็นหน่วยงานขึ้นตรง เป็นเพียงหน่วยงานประสานงานทำให้ บข.ปส. ไม่ได้จัดกำลังพลในสนับสนุนการปฏิบัติการกิจ ศอ.ปชน.

4.2.2 ด้านงบประมาณ

จากการศึกษาด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติการกิจของ ศอ.ปชน. พบว่า งบประมาณในการสนับสนุนมีน้อย ทำให้การปฏิบัติการกิจไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ซึ่งเกิดกับทุกหน่วยงานที่ให้ข้อมูล ได้แก่ ปปส.ภ.5 กกล.ผาเมือง ฉกม.5 ศอ.ปชน. บข.ปส. และ ศอ.ปชน. ขณะที่ ปปส.ภ.5 ให้เหตุผลว่า ปปส.ภ.5 ไม่ได้เป็นหน่วยงานในแผนของ ศอ.ปชน. ปปส.ภ.5 เป็นเพียงหน่วยงานที่สนับสนุนการปฏิบัติการกิจของ ศอ.ปชน.

ขณะที่ปปส.ภ.5มีงบประมาณเป็นของหน่วยงานเอง สำหรับศอ.ปชน.นั้นมิงบประมาณตามแผนปฏิบัติการเฉพาะ ปปส.ภ.5 เป็นเพียงหน่วยสนับสนุน ขณะที่ บข.ปส. ได้เหตุผลว่าในห้วงยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3 บข.ปส. ไม่ได้เป็นหน่วยงานขึ้นตรง แต่เป็นเพียงหน่วยงานประสานงานทำให้ บข.ปส. ไม่ได้รับงบประมาณในสนับสนุนการปฏิบัติการ ศอ.ปชน. แต่ที่ผ่านมาในการทำงานร่วมกันก็พบว่างบประมาณในการสนับสนุนของศอ.ปชน.มีน้อย

ทั้งนี้ทั้งนั้น ศอ.ปชน. และ กกล.ผาเมือง ได้ให้เหตุผลเสริมว่าได้รับการสนับสนุนงบประมาณน้อยไม่สัมพันธ์กับแผนงานที่กำหนดไว้ แผนงานบางเรื่องต้องรอไปดำเนินการในวงงบประมาณที่สอง และไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะได้รับการสนับสนุนจำนวนเท่าใด ทำให้ไม่สามารถกำหนดแผนงานได้ ต้องรอปรับแผนงานตามงบประมาณที่จะได้รับ เช่นเดียวกับ ศตส.อ ได้ให้ข้อมูลเสริมว่างบประมาณที่ศอ.ปชน. จัดสรรสนับสนุนการปฏิบัติงานผ่าน ศตส.อ มีน้อย ขณะที่งบประมาณบางส่วนของหน่วยงานในพื้นที่ อ.เทิง จัดไว้ให้ในภารกิจเฉพาะประจำของหน่วยงาน

4.2.3 ด้านอาวุธยุทธโปกรณ์

จากการศึกษาด้านอาวุธยุทธโปกรณ์ ที่ได้รับในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาเสฟติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปชน.) พบว่า

ไม่มีอาวุธยุทธโปกรณ์สนับสนุนให้ในการปฏิบัติการจำเป็นต้องใช้อาวุธยุทธโปกรณ์ของหน่วยงานเอง ซึ่งเกิดกับหน่วยงานดังนี้ กกล.ผาเมือง ฉกม.5 ศตส.อ โดยกกล.ผาเมืองให้เหตุผลเสริมว่ามีการสนับสนุนอาวุธยุทธโปกรณ์ให้ ศอ.ปชน. แต่เป็นการจัดสรรอาวุธยุทธโปกรณ์จากหน่วยปกติ หน่วยก็มีภารกิจอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการด้วยทำให้ยุทธโปกรณ์บางส่วนไม่เพียงพอและอาวุธยุทธโปกรณ์ บางส่วนไม่สามารถใช้งานได้ ขณะที่ฉกม.5 ก็พบปัญหาเช่นเดียวกันกล่าวคือยุทธโปกรณ์บางอย่างยังขาดแคลน เช่น เครื่อง X-Ray กล้องกลางคืน กล้องจับความร้อน จึงทำให้การปฏิบัติงานไม่สามารถทำได้เต็มที่ นอกจากนี้ศอ.ปชน. ยังให้เหตุผลเสริมว่า ด้านอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติการ ศอ.ปชน. มีน้อย ที่ผ่านมามีได้รับรถยนต์บรรทุกขนาดเล็กสำหรับชุดปฏิบัติเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ (12 ชุดปฏิบัติ) และการติดตามอำนวยการได้รับรถยนต์บรรทุกขนาดเล็ก 3 คันสำหรับใช้งานธุรการภายในสำนักงานและผู้บังคับบัญชาเท่านั้น และได้รับรถจักรยานยนต์ จำนวน 32 คัน ใช้งานธุรการและชุดปฏิบัติในพื้นที่ ซึ่งรถจักรยานยนต์ ที่ได้รับ ไม่มีเพียงพอต่อการปฏิบัติการ

ขณะที่หน่วยงานได้ใช้อาวุธยุทธโปกรณ์ประจำหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติการของศอ.ปชน. อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทำให้ช่วยลดปัญหาด้านการขาดแคลนอาวุธยุทธโปกรณ์ไปได้ส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ ปปส.ภ.5 มีความเห็นที่ต่างไปคือ เนื่องจาก ปปส.ภ.5 เป็นหน่วยงานอำนวยการให้ ศอ.ปชน. ไม่ใช่หน่วยปฏิบัติ การที่ไม่ได้รับการสนับสนุนอาวุธยุทธโปกรณ์ไม่ทำให้

เป็นอุปสรรค ขณะที่บข.ปส.ก็ได้เหตุผลว่าในห้วงยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3 บข.ปส.ไม่ใช่หน่วยงานขึ้นตรง เป็นเพียงหน่วยงานประสานงานทำให้ บข.ปส. ไม่ได้รับการสนับสนุนอาวุธยุทธโปกรณ์จาก ศอ.ปชน.

4.2.4 ด้านนโยบายของรัฐบาล

จากการศึกษาด้านนโยบายของรัฐบาลตามยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน ระยะที่ 3 รั้วชายแดนนำไปปฏิบัติการกิจการดำเนินการสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดของ ศอ.ปชน. พบว่า ศอ.ปชน. กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนงานและงบประมาณที่ได้รับ ทุกหน่วยงานมองว่าสามารถนำไปปฏิบัติการกิจการดำเนินการสกัดกั้นได้แต่มีเหตุผลที่แตกต่างกันไปกล่าวคือ

ปปส.ภ5 ศอ.ปชน. มองว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้ ขณะที่ ปปส.ภ5 ให้เหตุผลเสริมว่าเป็นนโยบายที่มอบหมายให้ ศอ.ปชน. โดยตรง ปปส.5 เป็นองค์กรในการอำนวยความสะดวกสนับสนุนทุกภารกิจที่เกี่ยวกับการยาเสพติด การดำเนินการรั้วอื่นๆ(รั้วชุมชน และรั้วสังคม)นอกเหนือจากการสกัดกั้นเป็นการเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานรั้วชายแดนเท่านั้น โดยที่ ศอ.ปชน.เป็นหน่วยบูรณาการ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับรั้วต่างๆ ได้มีการประสานงานทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้สามารถนำไปปฏิบัติในการแก้ปัญหาได้

ขณะที่ ศตส.อ ให้เหตุผลเสริมว่าได้บูรณาการกองกำลังในพื้นที่ ไปปฏิบัติการกิจการดำเนินสกัดกั้นในภารกิจของศอ.ปชน. อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ขณะที่ฉกม.5มีความเห็นที่ขัดแย้งโดยมองว่ายุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3นำไปแก้ไขได้น้อยมาก เพราะสามารถนำไปปฏิบัติได้เฉพาะรั้วสกัดกั้นชายแดน ขณะที่ก็มีความคิดเห็นที่สอดคล้องคือกกล.ผาเมืองให้เหตุผลว่ากองกำลังป้องกันชายแดน และชุดปฏิบัติอีก 4 รั้วและ โครงการบำบัดฯ ยังมีส่วนเกี่ยวข้องน้อย โครงการจัดระเบียบสังคม สถานประกอบการยังไม่กำหนดเป้าหมายในพื้นที่ชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญ ตัวอย่างเช่นการจัดระเบียบโรงงาน WAX ไร่สัมตามแนวชายแดน เป็นต้น

กกล.ผาเมืองให้เหตุผลเสริมว่าหน่วยงานของรัฐบางหน่วยกระทำผิดเสียเองกล่าวคือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการขบวนการค้ายาเสพติด ทำให้การนำยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน ระยะที่ 3 รั้วชายแดนไปปฏิบัติได้ไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ บข.ปส. มีความเห็นที่ต่างไปจากหน่วยอื่น กล่าวคือมองว่าการมีพื้นที่รับผิดชอบมากเกินไปกว้างหลายจังหวัด พบว่ากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่พอเพียง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานยังไม่มีบูรณาการเท่าที่ควรต่างหน่วยต่างทำให้ความสามารถการดำเนินงานสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดมีน้อย

4.2.5 ด้านการข่าว

จากการศึกษาด้านการข่าวที่ได้รับการสนับสนุนข่าวสารของกลุ่มนักค้ายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบพบว่าไม่สามารถจัดระบบการข่าวที่ดีได้ โดยปปส.ภ5ให้เหตุผลว่าข่าวสารที่ได้รับแจ้ง

ส่วนใหญ่ได้มาจากแหล่งข่าวชุดปฏิบัติการข่าวเคมที่มีอยู่ มีการแบ่งปันข้อมูลด้านการข่าวระหว่างหน่วยทำให้มีการวิเคราะห์ข่าวที่ดูเหมือนข่าวแม่นยำสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลจริงได้ และไม่มีกำลังพลด้านการข่าวที่ดี ข่าวที่ได้รับทำให้ได้รับข้อมูลนักค้ามากแต่อาจขาดการเข้าถึงเป้าหมายหรือพฤติกรรมนักค้าในเชิงลึก

กกล.ผาเมือง และบช.ปส. มองว่าข่าวยาเสพติดมักจะมาเร็วไปเร็วหากไม่ทันการณ์ ก็จะไม่สามารถจับได้ซึ่งเป็นอุปสรรคมาก บช.ปส. ให้เหตุผลเสริมว่าช่องทางประสานยังแคบ เป็นอุปสรรค การประสานงานจะอาศัยการรู้จักกันเป็นส่วนตัวมากกว่าต้องประสานการข่าวเป็นรายๆ ในขณะที่ สอ.ปชน. พบปัญหาอุปสรรคที่แตกต่างออกไปคือไม่มีระบบเครือข่ายและเครื่องมือที่เพียงพอ และไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นหน่วยจัดตั้งใหม่เมื่อปีพ.ศ. 2553 ยังต้องอาศัยข่าวสารที่หน่วยอื่นๆ สนับสนุนตามที่ร้องขอซึ่งบางครั้งก็ไม่ได้รับการสนับสนุนแต่ให้เหตุผลเสริมว่าการมี ชุดฯพส. ในพื้นที่ทำให้ได้รับข่าวสารในพื้นที่พอสมควร แต่ข่าวที่ได้รับบางครั้งก็เป็นข่าวเท็จ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบในเบื้องต้นก่อนการเข้าถึงเป้าหมายหรือพฤติกรรมนักค้าในเชิงลึก

4.2.6 การประสานงานภารกิจร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การปฏิบัติงานของ สอ.ปชน.

จากการศึกษาพบว่าการประสานงานภารกิจร่วมกันเป็นปัญหาอุปสรรค โดยให้เหตุผลกล่าวคือ ปปส.ภ5 และ ปช.ปส. ให้เหตุผลว่าวัฒนธรรมการทำงานองค์กรที่แตกต่างกันทำให้ความร่วมมือหรือการบูรณาการงานอาจยังไม่เป็นไปในแนวทางที่คาดหวัง สอ.ปชน. มักจะประสานงานและสั่งการในสายทหาร มากกว่า พลเรือน ดำรวจ ขณะที่ปปส.ภ5 กกล.ผาเมือง ปช.ปส. ให้เหตุผลเสริมว่าการบูรณาการประสานงานยังไม่เหมาะสม การรวมหน่วยงานแต่ละสังกัดมาอยู่ร่วมกันทำให้การทำงานไม่เป็นเอกภาพ สอ.ปชน. มักจะประสานงานและสั่งการในสายทหารซึ่งมีลักษณะที่แข็งแกร่งทำให้การประสานงานซึ่งเป็นงานที่ละเอียดเกิดข้อบกพร่องได้ มีการบูรณาการร่วมจากหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ มีหลายหน่วยงานมากเกินไป ทำให้การติดต่อประสานงานเกิดความยุ่งยาก

ศตส.อ ยังมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งคือมองว่าการประสานงานของหลายหน่วยงานไม่เป็นปัญหาอุปสรรคการร่วมกันบูรณาการ จะทำให้แต่ละหน่วยงานเกิดความคิดมุมที่แตกต่างกันสามารถนำหลักคิดที่ได้ของแต่ละหน่วยงานมาใช้ในการแก้ไขปัญหาร่วมกับหน่วยงานของตนเอง ได้มีการประชุม/วิเคราะห์แผนการปฏิบัติเป็นประจำได้นำภารกิจของ สอ.ปชน. ไปประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ปฏิบัติงาน

4.2.7 การให้ความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนร่วมกับ กองกำลังประชาชนดำเนินยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน ระยะที่ 3

จากการศึกษาพบว่าประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือจึงเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของ สอ.ปช.น. โดยปส.ภ5 ให้เหตุผลว่าการใช้ชุด ชรบ.เข้าไปในพื้นที่ยังขาดบทบาทการขับเคลื่อนที่ชัดเจน เพราะยังอยู่ในช่วงแรกของการปลูกกระตุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ประชาชนบางกลุ่มยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร แม้จะมีการจัดตั้งแหล่งข่าวประชาชนขึ้นเป็นจำนวนมากแต่กระบวนการที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจถึงพิษภัยยาเสพติดและเข้าร่วมมือหรือสมัครใจในการแก้ไขปัญหาเสพติดยังน้อย

อีกทั้งยังพบว่ากล.ผาเมืองและฉม.5 ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ปส.ภ5 ให้เหตุผลเสริมว่าประชาชนเกรงกลัวต่ออิทธิพลของนักค้า กลัวอันตรายจากผู้ค้า-คนเสพ ประชาชนในพื้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมกับกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด จึงไม่ให้ความร่วมมือและมีการต่อต้าน ก่อความการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โดยการแจ้งข้อมูลที่เป็นเท็จบ้างทำให้บางครั้ง การไปปฏิบัติหน้าที่ที่เกิดจากการแจ้งความเท็จเกิดความล้มเหลว ขณะที่ ศตส.อ ให้เหตุผลเสริมว่าประชาชนจะมองว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องเข้าร่วมประชุมประจำเดือนเพื่อทำตามกฎระเบียบของหมู่บ้าน ไม่ให้เกิดปัญหาหรือถูกตัดสิทธิที่จะได้รับ และยังสามารถสังเกตได้จากโครงการบำบัดฟื้นฟูฯ พบว่ายังเป็นระบบบังคับบำบัดเกือบ 100% ชุมชนยังไม่มีส่วนร่วมในการคัดกรองผู้ติด/ผู้เสพ บำบัดในระบบสมัครใจ

นอกจากนี้ บข.ปส. ให้เหตุผลเสริมอีกว่าประชาชนรู้สึกเฉยๆต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดมากกว่าจะเป็นหน้าที่ของประชาชน ขณะที่ ศตส.อ ความคิดที่ขัดแย้งโดยมองว่าการให้ความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็น ไปด้วยดีไม่เป็นอุปสรรค การจัดตั้งชุด ชรบ. และการประชุมประชาคมร่วมกันทำให้กำลังประชาชนเริ่มหันมาให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และให้ความร่วมมือมากขึ้น การทำให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมกับการกิจกรรม กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ประชาชนทราบว่าตนเองมีหน้าที่อะไรจะทำให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นที่จะให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

4.2.8 การลักลอบค้ายาเสพติด

จากการศึกษาพบว่าทุกหน่วยงานมองว่าการลักลอบค้ายาเสพติดของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นปัญหาอุปสรรค โดยให้เหตุผลหลากหลายดังนี้ ปส.ภ.5 มองว่าเป็นการปฏิบัติการจัดรับมากกว่าตั้งรุกซึ่งเราไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าว่าจะมีการลักลอบนำเข้ามาเมื่อไหร่ พบว่ายังมี การผลิตและลักลอบนำเข้าอยู่ตลอดเวลา มีการนำเข้ามา มีนักค้า ผู้ลำเลียงในพื้นที่ รวมทั้งปัญหา

การแพร่ระบาดตามแนวชายแดนรวมทั้งนักค้าบางกลุ่มหรือประชาชนบางส่วนนักการเมือง ผู้นำท้องถิ่นบางพื้นที่ เชื่อมโยงกับชนกลุ่มน้อยที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด นอกจากนี้บางพื้นที่มีกลุ่มที่มีอิทธิพลที่ทำตัวเหนือกฎหมายอยู่ ขณะที่กองกำลังผาเมืองมองว่ามีกลุ่มม้ง กลุ่มว้าเข้ามา มีอิทธิพล กลุ่มขบวนการนักค้าที่อยู่ตรงข้ามในประเทศเพื่อนบ้านยังคงเคลื่อนไหวพร้อมจะลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าประเทศได้ตลอดเวลา ขณะที่ บช.ปส. ให้เหตุผลเสริมว่าพม่าถือเป็นแหล่งผลิตที่รัฐบาลพม่าไม่สามารถเข้าไปยุติหรือปราบปรามได้โดยเด็ดขาดเพราะมีปัญหาทางการเมืองการปกครองกับชนกลุ่มน้อย สำหรับลาวเป็นเส้นทางผ่านที่เจ้าหน้าที่มักจะเมินเฉยต่อการปฏิบัติ หรือถูกครอบงำโดยอิทธิพลของกลุ่มพ่อค้ายาเสพติด

ในขณะที่ ศตส.อ มีความคิดเห็นที่ขัดแย้งคือมองว่าพื้นที่อำเภอเทิงไม่ใช่เส้นทางให้นำเข้าหลัก เนื่องจากอำเภอติด สปป.ลาว ไม่ค่อยมียาเสพติดข้ามมาจากฝั่งลาวเพราะยาบ้าที่นำมาจากฝั่งลาวไม่มีคุณภาพไม่ค่อยเป็นที่นิยมของผู้เสพ

4.2.9 การรายงานผลการดำเนินการสกัดกั้นและแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้แก่ ศอ.ปชน. ทราบตามห้วงระยะเวลา 1 เดือน

จากการศึกษาพบว่าทุกหน่วยงานมองว่าไม่เป็นอุปสรรค โดยให้เหตุผลกล่าวคือ ปปส.ภ5 ไม่ต้องรายงานให้ศอ.ปชน. แต่เป็นผู้รวบรวมรายงาน ศอ.ปชน.เสนอผู้บริหารปปส. ขณะเดียวกัน ศอ.ปชน. ก็รับข้อมูลการข่าวจากหน่วยงานอาทิเช่น กกต.ผาเมือง ฉก.ม5 และศตส.อ. ที่ผ่านมาจะมีรายงานผลการสกัดกั้นยาเสพติด หรือความเคลื่อนไหวของกลุ่มขบวนการค้าจะรายงานข่าวให้หน่วยขึ้นตรงทราบทุกข่าว

ทั้งนี้ทั้งนั้นข่าวที่ ศอ.ปชน. ได้รับก็จะมีการรายงานให้ ปปส.ภ5 ทราบทุกข่าวอย่างสม่ำเสมอตามห้วงระยะเวลา 1 เดือน

4.2.10 แรงจูงใจ การได้รับสวัสดิการ เช่น เงินบำรุงขวัญ เงินรางวัลคดียาเสพติด การได้รับค่าตอบแทนพิเศษรายเดือน

จากการศึกษาแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การได้รับสวัสดิการ เช่น เงินบำรุงขวัญ เงินรางวัลคดียาเสพติด การได้รับค่าตอบแทนพิเศษรายเดือน ฯลฯ พบว่าทุกหน่วยงานมองว่าเป็นอุปสรรค โดยให้เหตุผลกล่าวคือ ปัญหาหลักคือได้รับค่าตอบแทนน้อย โดยกกต.เมือง ให้เหตุผลว่าการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงในการปะทะกับกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด การได้รับค่าตอบแทนน้อยทำให้ขาดขวัญและกำลังใจ ไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ขณะที่ฉกม.5มองว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานคืออยู่แล้วขอให้พิจารณาเงินสนับสนุนให้ เจ้าหน้าที่ส่วนอำนาจการ และสายงานสนับสนุน เนื่องจากเป็นผู้ตรากตรำอยู่เบื้องหลัง แต่เบียดเบียนตอบแทนสำหรับหน่วยปฏิบัติงานน้อย รวมทั้ง บช.ปส. ให้เหตุผลเสริมว่าเบียดเบียนยังน้อยเทียบกับงานที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งการจะได้รับ

เบี้ยเลี้ยงจะมีกฎระเบียบเขียนไว้อยู่ จะมากหรือน้อยก็ไม่สามารถเรียกร้องได้เพราะกำลังพลส่วนใหญ่ อยากรับปฏิบัติงานในพื้นที่ใกล้บ้าน และรางวัลบางประเภท เบิกยาก ในขณะที่ สอ.ปชน. มองว่าเป็นอุปสรรค เนื่องจากได้รับเฉพาะค่าตอบแทนพิเศษรายเดือนตามอัตราที่กำหนดไม่มีบพิเศษ นอกจากนี้ สอ.ปชน. ไม่สามารถกำหนดสวัสดิการได้เอง อาจจะน้อยหากเทียบกับบางหน่วยงาน

ขณะเดียวกันก็มีหน่วยงานที่มีความคิดเห็นขัดแย้งที่มองว่าไม่เป็นอุปสรรค ปปส.ภ5 ให้เหตุผลว่าเจ้าหน้าที่ ปปส. ทุกคนมีงบประมาณเป็นของตนเองไม่ได้เงิน ไม่ได้รับเงินหรือเบี้ยเลี้ยงจากสอ.ปชน. และได้รับเงินประจำตำแหน่งตามปกติ ทั้งนี้ทั้งนั้น ศตส.อ ให้เหตุผลเพิ่มเติมว่าได้รับมากและเพียงพอ แต่อยากให้มีการบำรุงลักษณะขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษมากกว่า

4.2.11 ด้านความรู้ ความสามารถ และศักยภาพ ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติภารกิจ สอ.ปชน.

จากการศึกษาเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติภารกิจ สอ.ปชน. ด้านความรู้ ความสามารถ และศักยภาพ พบว่าหน่วยงานสอ.ปชน. เจ้าหน้าที่เข้ามาปฏิบัติภารกิจมีการหมุนเวียนและไม่ได้รับการฝึกฝน ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสฟติด กำลังพลที่จัดเข้าสู่ภารกิจ สอ.ปชน. เป็นกำลังพลที่มาจากส่วนหนึ่งในภารกิจปกติของทหาร และบางส่วนยังขาดองค์ความรู้เรื่องการแก้ไขปัญหาเสฟติด โดย กกล.ผาเมืองให้เหตุผลสนับสนุนว่าชุดปฏิบัติสภักดิ์กันของ สอ.ปชน. ยังมีประสิทธิภาพน้อยในบางชุด มีการรวบรวมกำลังพล จากหน่วยปกติ คัดเลือกคนมาปฏิบัติได้น้อย ศักยภาพ / จัดความสามารถเฉพาะตัวบุคคล ไม่มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ฉกม.5 ที่มองว่าชุดปฏิบัติสภักดิ์กัน สอ.ปชน. ยังมีประสิทธิภาพน้อยกำลังพลบางส่วนมาจากหลายหน่วย หลายระดับ ความรู้ ในบางชุดจึงทำให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ ศตส.อ ให้เหตุผลเสริม โดยมองจากประสิทธิภาพตรงของหน่วยงานเองให้เหตุผลว่าเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในพื้นที่มานานรู้พื้นที่เป้าหมาย เจ้าหน้าที่ทุกท่านมี ประสิทธิภาพสูง

4.2.12 การดำเนินงานสกัดกั้นการนำเข้ายาเสฟติดตามแนวชายแดนภาคเหนือ

1. ผลการดำเนินงานสกัดกั้นการนำเข้ายาเสฟติดตามแนวชายแดนภาคเหนือ ตามยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3 ของสอ.ปชน. ช่วยลดปริมาณการนำเข้ายาเสฟติดตามแนวชายแดนภาคเหนือหรือไม่

จากการศึกษาพบว่า ปปส.ภ5 กกล.ผาเมือง สอ.ปชน. ศตส.อ มองว่าสามารถช่วยลดปริมาณการนำเข้ายาเสฟติดตามแนวชายแดนภาคเหนือได้ โดย ปปส.ภ5 ให้เห็นผลว่า ตามยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันให้อำนาจ สอ.ปชน. สามารถสั่งการขอความร่วมมือหน่วยงานที่ขึ้นตรงร่วมกันสกัดกั้นการนำเข้ายาเสฟติดตามแนวชายแดน จากผลงานการปราบปรามส่วนใหญ่จับกุมได้ ฉ จุดตรวจจุดสกัดกันเป็นสัดส่วนที่สูงกว่า ฉ จุดอื่นๆมีผลออกมาเป็นรูปธรรม ที่ผ่านมาการทำงาน

ตามยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันสามารถกดดันให้ขบวนการลำเลียงค้ายาเสพติดเปลี่ยนเส้นทางลำเลียงยาเสพติดได้จำนวนหนึ่ง โดยจะมุ่งไปในทิศทางที่มีเจ้าหน้าที่เบาบาง (ออกทางด้านลาวเข้าทาง อ.เทิง อ.เวียงแก่น)

ขณะที่ กกล.ผาเมือง ให้เหตุผลเสริมว่า เนื่องจาก มีการบูรณาการร่วมจากทุกหน่วยงานทำให้มีการประสานการป้องกันและสกัดกั้นอย่างมีประสิทธิภาพกว่าเดิม การลดปริมาณการนำเข้าได้อาจไม่ใช่เพราะการปฏิบัติงานของ ศอ.ปชน. เลยก็ได้ อาจเกิดจากปัจจัยอื่น อาทิเช่น กลุ่มลักลอบลำเลียงได้ใช้เส้นทางอื่นในการขนยาทำให้ยาเสพติดหลุดรอดเข้ามาและไม่ปรากฏผลงานการสกัดกั้น ประกอบกับสถิติการจับกุมที่เพิ่มขึ้นทุกปี ต้องใช้เวลาระยะยาวในการพิจารณา เนื่องจากการนำเข้ายาเสพติดมีตัวแปรหลายอย่าง เป้าหมายที่แท้จริงของ ศอ.ปชน. ควรจะหาบรรณานี้ ซึ่งวัดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

ขณะที่ ศอ.ปชน. ให้เหตุผลเสริมว่า ถ้าปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดตามยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน ระยะที่ 3 ได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรมจะสามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ ซึ่งเป็นการลดการนำเข้าไปด้วย และ ศตส.อ.เห็นว่ายังมีการระบาดของยาเสพติดเข้ามาอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานจับกุมยังเป็นหน่วยงานในการปฏิบัติ แต่ ศอ.ปชน. มีลักษณะการสนับสนุนการปฏิบัติงานมากกว่า และศตส.อ. ให้เหตุผลเสริมว่าเพราะได้มีการบูรณาการกำลังทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำในการแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งการบูรณาการร่วมจากทุกหน่วยงานทำให้มีการประสานการป้องกันและสกัดกั้นมีประสิทธิภาพกว่าเดิม

แต่ทั้งนี้ น.กม.5 และปช.ปส. ก็มีความเห็นว่าไม่สามารถช่วยลดปริมาณการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนภาคเหนือได้ โดยน.กม.5 ให้เหตุผลว่า ที่ผ่านมาสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศก็ยังไม่รุนแรงอยู่ เยาวชนติดยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น และ บช.ปส. ให้เหตุผลเสริมว่ามีผลการจับกุมอยู่เสมอ การดำเนินการต่อกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ยังตามหลังกลุ่มพ่อค้ายาเสพติด

2. ผลการดำเนินงานสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนภาคเหนือ ตามยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3 สามารถสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้แก่ประชาชน

จากการศึกษาพบว่า กกล.ผาเมือง ศตส.อ. และศอ.ปชน. มองว่าสามารถสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจให้แก่ประชาชนได้ โดยกกล.ผาเมืองให้เหตุผลเสริมว่า บางหมู่บ้านต้องการให้เจ้าหน้าที่ทหารเข้ามาดูแลในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่เข้าไปอยู่จะทำให้บุตรหลานติดยาเสพติด โดยไม่เกรงกลัวกฎหมายและจะทำให้กลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ค้ายาเสพติดได้อย่างเสรี สำหรับ ศตส.อ. ให้เหตุผลเสริมว่า เพราะลักษณะการทำงานเน้นภาพการบูรณาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทำให้ชุมชนเข้ามาร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างแท้จริง

แต่ทั้งนี้ปปส.ภ5 บข.ปส. กกล.ผาเมือง และศตส.อ. มีความคิดเห็นที่ขัดแย้งโดยปปส.ภ5 ให้เหตุผลว่าเพราะ ศอ.ปชน. ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์ และแสดงผลงานให้ประชาชนประจักษ์ โดยตรง ขณะที่ยังไม่มีกิจกรรมประชาสัมพันธ์ภารกิจ ศอ.ปชน.ตามสื่อต่างๆ แต่มีการดำเนินการ โดยบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกัน สังเกต จากความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆภายในชุมชน ต้องปฏิบัติตามแผนงานบูรณาที่จัดทำไว้ แล้วให้เกิดเป็นรูปธรรม(แล้วแต่งบประมาณ)โดยต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และ บข.ปส. ให้เหตุผล เสริมว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่รู้จักหน่วยงานนี้ มีปรากฏข่าวสารการนำเข้ายาเสพติดรายใหญ่ ตลอดเวลา และในพื้นที่ตอนในก็มีผู้ติดยาเสพติด อยู่โดยดูจากสถิติการเข้ารับการรักษา และการ จับกุมของสถานีตำรวจต่างๆ กกล.ผาเมือง ให้เหตุผลเสริมว่า เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ เข้าใจเรื่องยุทธศาสตร์ 5 รั้วทั้ง 3 ระยะ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่อาจจะไม่เข้าใจด้วยต้องมีการสำรวจ เพิ่มเติม และศตส.อ.ให้เหตุผลเสริมอีกว่ายังไม่มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและปฏิบัติ ภารกิจของ ศอ.ปชน.ที่ชัดเจน

3. ผลการดำเนินงานสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนภาคเหนือของ ศอ.ปชน. ที่ผ่านมา

จากการศึกษาพบว่า ปปส.ภ5 ศอ.ปชน.กกล.ผาเมือง และ ศตส.อ มองว่าผลการดำเนินงาน สกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนภาคเหนือของ ศอ.ปชน. ที่ผ่านมาประสบความสำเร็จ เนื่องมาจากการ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีผลการจับกุมมากขึ้น ปปส.ภ5 ให้เหตุผลเสริมว่า ผลสกัดกั้นยาเสพติดที่ได้ด้วยามากขึ้น มีการเปลี่ยนเส้นทางนำเข้า แต่ไม่สามารถ หยุดยั้งการนำเข้าได้ ยังมีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ฝั่งประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง และ เครือข่ายรายสำคัญในพื้นที่ยังมีได้ถูกดำเนินการเท่าที่ควร และศอ.ปชน. ให้เหตุผลเสริมว่า มีอุปสรรคในการบูรณาการกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นบ้าง บางหน่วยงานยังไม่ให้ความสำคัญ

ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ยังมีอีกกลุ่มหนึ่งคือ กกล.ผาเมือง ฉกม.5 และบข.ปส. มองว่าผลการดำเนินงาน สกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนภาคเหนือของ ศอ.ปชน. ที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จ โดยกกล.ผาเมืองให้เหตุผลว่า แม้ว่าหวังที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่รัฐด้านปราบปรามยาเสพติด สามารถจับกุมยาเสพติดได้จำนวนมาก แต่ก็ยังพบว่ามีการนำยาเสพติดเข้ามาตลอดแนวชายแดน และ ฉกม.5 ได้ให้ข้อมูลที่สนับสนุนว่าไม่สามารถแก้ปัญหาได้ สังเกตได้จากกรณีที่มีการจับกุม ยาเสพติดได้มากในช่วงปัจจุบัน แต่กลับพบว่ายาเสพติดที่เข้ามาแพร่ระบาดในพื้นที่ตอนใน ไม่ลดลงเลยนั้นแสดงให้เห็นว่า ได้มีการหลอกรอดยาเสพติดเข้าไปในพื้นที่ และ บข.ปส. ให้เหตุผล เสริมว่าไม่ประสบ เป็นเพราะการทำงานของศอ.ปชน.ไม่เป็นเอกภาพ มีหน่วยงานซ้ำซ้อนหลาย หน่วยงาน ทั้ง พลเรือน ตำรวจ ทหาร ศอ.ปชน. ตั้งขึ้นมาโดยการจัดเฉพาะกิจเมื่อครบปีก็ยุบเลิก

เมื่อให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง การปฏิบัติงานต้องอาศัย เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานมีการเปลี่ยนหัวหน้า หน่วยงานก็มักเลือกเจ้าหน้าที่ชุดใหม่มาปฏิบัติงานแทนอื่นๆมาช่วยปฏิบัติงาน

4.3 สถานการณ์ยาเสพติดและแนวโน้มการแพร่ระบาดในห้วงยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน ระยะเวลาที่ 3 (ห้วงเดือนเมษายน – กันยายน 2554)

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ปัญหาเสพติดตามแนวชายแดนภาคเหนือของศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกั้นและแก้ไขปัญหาเสพติดภาคเหนือ

1. สถานการณ์การลักลอบนำเข้ายาเสพติดตรงข้ามชายแดน ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ห้วงนโยบาย 5 รั้วป้องกัน ระยะเวลาที่ 3

จากการศึกษาพบว่า ปปส.ภ5 กกล.ผาเมือง ศอ.ปชน. จกม.5 บช.ปส. ศตส.อ. มองว่า สถานการณ์มีการลักลอบนำเข้ามาเพิ่มขึ้น โดย ปปส.ภ5 ให้เหตุผลว่าเนื่องจากยังคงมีการนำเข้า ยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง พบว่ามีการปราบปรามจับกุมในเขตพื้นที่ชายแดนปริมาณลดลง แต่พบว่า ไปปรากฏข่าวสารรายใหญ่ๆในพื้นที่ตอนใน ซึ่งอาจลำเลียงเข้ามาทางด้านอื่นหรือวิธีการซุกซ่อน อำนวย ที่แบบเนียนมากขึ้นหรือหลีกเลี่ยงการใช้เส้นทางลำเลียงหลักไปใช้เส้นทางสำรอง และ อาศัยภูมิประเทศซ่อนเร้นหลบหลีกเจ้าหน้าที่ ผลสกัดกั้นที่มีปริมาณยาเสพติดเพิ่มขึ้นทุกตัวยา ในช่วงแรกของการปฏิบัติงาน และปริมาณลดลงในช่วง 3 เดือน หลังแสดงให้เห็นถึงการเบี่ยง เส้นทางนำเข้า การปรับยุทธวิธีของกลุ่มนักค้า ขณะที่ กกล.ผาเมือง ให้เหตุผลเสริมว่ายาเสพติด ยังคงลักลอบลำเลียงผ่านพื้นที่แนวชายแดนแล้วจะลักลอบลำเลียงเข้าเขตภายในอย่างต่อเนื่อง มีการเบี่ยงเบนเคลื่อนย้ายไปยังทิศทางอื่น ขณะที่ บช.ปส. ให้เหตุผลเพิ่มเติมว่าแหล่งผลิตยังคง ผลิตมากขึ้นและต่อเนื่อง นโยบายรัฐบาล ไม่เด็ดขาดชัดเจน กำลังพลขาดความมั่นใจในการปฏิบัติ เพราะระดับผู้บริหารมีหลายกลุ่มหากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ไปกระทบกับกลุ่มที่มีอำนาจ เจ้าหน้าที่มักเดือดร้อนเกิดปัญหาตำแหน่งหน้าที่ และพบว่ากลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ฟอกเงินสร้างฐานะ เข้าไปเป็นนักการเมืองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น เช่น ส.อบจ. ส.อบต. ส.ท. นอกจากนี้ ศตส.อ ยังให้ เหตุผลเสริมว่า ราคาเสพติดต่อหน่วยสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มีการจับกุมบ้ำมัดมาก ขึ้น เกิดจากการต้องการระบายสินค้าออกจำหน่ายให้มากยิ่งขึ้น การลักลอบนำเข้ายาเสพติดบริเวณ แนวชายแดนของอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายน่าจะยังคงเป็นพื้นที่หลักในการลักลอบนำเข้าเขต ไทย และมีแนวโน้มด้าน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายมากขึ้น

การนำเข้ายาเสพติดสร้างผลกระทบและความเสียหาย ให้แก่ประเทศไทย โดย ปปส.ภ5 ให้ เหตุผลว่า กรณียาเสพติดหลุดรอดไปสู่พื้นที่แพร่ระบาด มีผลเสียหายต่อคุณภาพประชากร เกิดปัญหาสังคมที่รุนแรงขึ้น และด้านเศรษฐกิจของประเทศ จะสูญเสียรายได้ จำนวนหลายหมื่น

ล้านบาทไปอย่างไม่จำเป็นรวมทั้งยังเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศและตามแนวชายแดนด้วย กกท.ผาเมืองให้เหตุผลเสริมว่าเยาวชนของชาติ ตกเป็นทาสยาเสพติดจำนวนมาก ทำลายกลุ่มเยาวชนในประเทศไทย และเกิดปัญหาผู้มีอิทธิพลมากขึ้น ศอ.ปชน. ให้เหตุผลเสริมว่าผลกระทบต่อเสียหายหลายประการเช่น ทำลายทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นเยาวชนของชาติ ซึ่งเป็นการบ่อนทำลายชาติวิธีหนึ่งทำให้ชาติอ่อนแอ ก่อให้เกิดอาชญากรรม สังคมเกิดความหวาดระแวงภัยจากผู้ติดยาเสพติด สังคม ครอบครัวเกิดความแตกแยกเมื่อผู้นำครอบครัวต้องคดี รัฐต้องเสียบประมาณเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดแต่ละปีจำนวนมากทุกด้าน บข.ปส. ยังให้เหตุผลเสริมว่า เยาวชนของชาติ ตกเป็นทาสยาเสพติดมากขึ้น และศตส.อ ให้เหตุผลเสริมว่า กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของชุมชน/สังคม เป็นปัญหาสังคม

2. สถานการณ์ปัญหายาเสพติดภายในอำเภอตามแนวชายแดน (ในห้วงนโยบาย 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3

จากการศึกษาพบว่า ปปส.ภ5 ศอ.ปชน. บข.ปส. และศตส.อ. มองว่าสถานการณ์ปัญหายาเสพติดภายในอำเภอตามแนวชายแดน มีชุมชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พื้นที่ชายแดนภาคเหนือของไทยยังมีปัญหาในเรื่องชาติพันธุ์ของประชากร เนื่องจากมีชุมชน/หมู่บ้านจำนวนมากทั้งชุมชนชาวไทยและชนเผ่าต่างๆ มีสถานะบุคคลหลายประเภท เช่น สัญชาติไทย บุคคลบนพื้นที่สูง ชนกลุ่มน้อย และประชากรแฝงที่ไม่มีทะเบียนควบคุม ชนเผ่าเหล่านี้บางส่วนขาดความสำนึกในความเป็นชาติ เป็นคนไทย คิดเพียงว่าอยู่ในประเทศไหนก็ได้ที่มีความสุขและได้ประโยชน์ มีชาวบ้านในแนวชายแดนบางคนให้ความช่วยเหลือในการลักลอบนำเข้าและลำเลียงยาเสพติด โดยปปส.ภ5 ให้เหตุผลเสริมว่าพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคเหนือ ยังมีปัญหาคือผู้มีอิทธิพลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปเกี่ยวข้อง มีฐานข้อมูลอยู่ในปัจจุบันเป็นนักการเมืองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่รัฐในระดับสูง ข้อมูลไปไม่ถึง ซึ่งกลุ่มคนพวกนี้ก็พยายามมีบทบาทในระดับสูงขึ้นมาเพื่อจะหากระะกำบังตนเอง กลุ่มนี้เข้าถึงลำบาก นิยมให้ลูกหลานเรียนกฎหมาย ทำให้ยากต่อการเข้าถึง กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดเครือข่ายรายสำคัญในพื้นที่ ส่วนใหญ่ยังคงเป็นชนกลุ่มน้อย กลุ่มเครือข่ายเดิม ที่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติเชื่อมโยงถึงพื้นที่ตอนใน และมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนเข้าไปเกี่ยวข้อง

ขณะที่ ศอ.ปชน. และบข.ปส. ให้เหตุผลเสริมว่าประชากรในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือกับการแก้ปัญหายาเสพติดเท่าที่ควรเนื่องจากเกรงภัยอันตราย และรัฐไม่สามารถคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินได้จึงวางเฉยเพื่อความปลอดภัย หากแจ้งเบาะแส ให้เจ้าหน้าที่แล้วมักจะถูกลี้ขบวนสอบสวนเอาความจริงจนถูกมองว่าอยู่ในขบวนการค้า หรือแจ้งแล้วก็ไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร เพราะเจ้าหน้าที่มีกำลังน้อย ผู้ค้ามีจำนวนมากทำให้กลัวหากเข้าไปยุ่งเกี่ยว

ขณะที่ ศตส.อ ให้เหตุผลเสริมว่าในห่วงที่ผ่านมาชุมชนในพื้นที่ชายแดน มีการแพร่ระบาดของในลักษณะรายย่อยเพิ่มขึ้น ศอ.ปชน. ยังอยู่ในช่วงดำเนินงานรั้วอื่นๆ เช่น รั้วสังคม รั้วชุมชน รั้วโรงเรียน การบำบัดรักษา ซึ่งอาจจะยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในช่วงเวลานี้

ขณะที่ กกล.ผาเมือง และฉกม.5 ให้เหตุผลเสริมว่าสถานการณ์ยาเสพติดตามแนวชายแดน ยังคงมีการนำเข้ามาเรื่อยๆ เมื่อเจ้าหน้าที่ ตำรวจ ทหาร สามารถคุมพื้นที่ได้จะทำให้สถานการณ์ยาเสพติดชายแดนเบาบางลง ที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชายแดนมีการปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็ง

3. แหล่งผลิตตรงข้ามชายแดนที่ปรากฏข่าวสารในห่วง 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3

ปปส.ภ5 มองว่า แหล่งผลิตตรงข้ามชายแดนที่ปรากฏข่าวสารในห่วง 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3 ปรากฏข่าวสารการผลิตน้อยลงอาจเพราะวัตถุดิบตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดหายากขึ้นหรือจำนวนไม่ลดลงแต่อาจย้ายแหล่งที่ผลิตยาเสพติด และแหล่งพบว่าเมืองต้นฝิ่น สปป.ลาว เป็นแหล่งประสานประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มนักค้ายาเสพติด และพักยาเสพติดเพื่อส่งต่อไปยังเวียดนาม กัมพูชา และบางส่วนรอนำเข้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนคาดว่าจะมียาเสพติดบางส่วนจากแหล่งผลิตใน สหภาพพม่าเข้าแหล่งพักยาในพื้นที่พิเศษดังกล่าว ก่อนถูกลักลอบนำเข้าไทยจากฝิ่น สปป.ลาว ขณะที่กกล.ผาเมือง และฉกม.5 มองว่าผู้ผลิตจะเป็นกลุ่มคนเดิมเช่น กลุ่มว้าและมูเซอ แหล่งผลิตยังคงเป็นสถานที่เดิมที่เป็นแหล่งพักค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน แหล่งผลิตยาเสพติดยังคงที่ไม่มีการเพิ่มอีก ขณะที่ ศตส.อ กลับมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกล่าวคือมองว่าส่วนใหญ่ไม่ทราบแต่ที่เคยได้ข่าวมาคือทางสปป.ลาว ไม่มีแหล่งผลิต

4. สถานการณ์ยาเสพติด เมื่อเปรียบเทียบปัจจุบัน(ระยะที่ 3) กับห่วงนโยบาย 5 รั้วป้องกันระยะที่ 1-2 ที่ผ่านมา ในการดำเนินงานสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนภาคเหนือ มีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นหรือลดลง

จากการศึกษาพบว่า ปปส.ภ5 กกล.ผาเมือง ฉกม.5 บช.ปส. ศตส.อ มองว่าสถานการณ์ยาเสพติด มีแนวโน้ม เพิ่มขึ้น โดยปปส.ภ5 ให้เหตุผลว่าในการดำเนินงานสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนภาคเหนือ เมื่อเปรียบเทียบปัจจุบัน(ระยะที่ 3) กับห่วงนโยบาย 5 รั้วป้องกันระยะที่ 1-2 ที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเพราะ เฉพาะสถานการณ์การนำเข้าในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือที่ลดลง(สกัดกั้นได้น้อยลงหรือยาเสพติดหลุดรอดเข้ามาในพื้นที่ตอนใน) แต่ขยายตัวในพื้นที่อื่นๆ ผลสกัดกั้นที่มีปริมาณยาเสพติดเพิ่มขึ้นทุกตัวยาในช่วงแรกของการปฏิบัติงาน และปริมาณลดลงในช่วง 3 เดือนหลัง แสดงให้เห็นถึงการเบี่ยงเส้นทางนำเข้า การปรับยุทธวิธีของกลุ่มนักค้าขณะที่ กกล.ผาเมือง และฉกม.5 ให้เหตุผลเสริมว่าเนื่องจากชนกลุ่มน้อย

ทำการผลิตยาเสพติดจำนวนมากเพื่อต้องการเงินมาซื้ออาวุธเพื่อป้องกันทหารพม่ากวาดล้าง โดยเฉพาะกลุ่มว่าจะผลิตยาเสพติดจำนวนมากเพื่อส่งให้ผู้เสพในเขตไทย และพบว่ากลุ่มผู้ค้าตามแนวชายแดนมีจำนวนลดลงส่วนกลุ่มขบวนการค้าปัจจุบันจะเป็นกลุ่มที่อยู่เขตภายในมากขึ้น

กกล.ผาเมือง มีความเห็นขัดแย้งคือมองว่าสถานการณ์ มีแนวโน้มลดลง โดยให้เหตุผลเสริมว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็งทำให้มีการเปลี่ยนเส้นทางไปยังทิศทางอื่น

5. สถิติเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของยาเสพติดและแนวโน้มสถานการณ์ในห้วงยุทธศาสตร์ 5 รั้ว ป้องกันระยะที่ 3 (ห้วงเดือนเมษายน – กันยายน 2554)

ตารางที่ 4 สรุปจำนวนผู้เข้ารับการรักษา หมายเหตุ ข้อมูล ณ 8 สิงหาคม 2554

จังหวัด	ปี พ.ศ.			อันดับความรุนแรงมากไปน้อย			
	52	53	54	1	2	3	4
เชียงใหม่	6,256	6634	6260	แม่ริม	เมือง	เชียงดาว	แม่อาขย
เชียงราย	4,096	4513	4657	เมือง	แม่สาย	เชียงแสน	เชียงของ
แม่ฮ่องสอน	238	256	213	เมือง	แม่ลาน้อย	ปาย	ปางมะผ้า
ลำปาง	1,200	1568	2015	เมือง	ห้างฉัตร	วังเหนือ	งาว
ลำพูน	996	1352	1066	เมือง	ป่าซาง	แม่ทา	บ้านโฮ้ง
พะเยา	1487	1745	1853	เมือง	ดอกคำใต้	ปง	แม่ใจ
แพร่	589	931	1186	เมือง	สูงเม่น	ร้องกวาง	สอง
น่าน	596	834	593	เมือง	ท่าวังผา	ปัว	เวียงสา
รวม	15,458	17833	17843				

ตารางที่ 5 สถิติจับกุมทุกด้วยจากฐานข้อมูล ปส.1 ข้อมูล ณ 8 สิงหาคม 2554

ปีงบประมาณ	2552	2553	2554	รวม
จังหวัด	จำนวนผู้ต้องหา	จำนวนผู้ต้องหา	จำนวนผู้ต้องหา	
เชียงราย	1,985	2,436	1,758	6,179
เชียงใหม่	4,110	3,578	2,519	10,207
น่าน	473	554	665	1,692
พะเยา	827	1,182	581	2,590
แพร่	383	586	656	1,625
แม่ฮ่องสอน	167	88	40	295
ลำปาง	852	1,012	744	2,608
ลำพูน	840	680	365	1,885
รวม	9,637	10,116	7,328	27,081

ตารางที่ 6 จำนวนหมู่บ้านปรากฏข่าวสารยาเสพติด ปี 2554 ข้อมูล ณ 8 สิงหาคม 2554

จังหวัด	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนคำ/เสพ	ปรากฏข่าวสาร		ร้อยละ		หมายเหตุ
			53	54	53	54	
เชียงใหม่	2,172	2725	1451	1401	87.4	82.4	เพิ่มขึ้น
เชียงราย	1,813	2583	1053	1115	58.1	61.5	เพิ่มขึ้น
แม่ฮ่องสอน	451	108	109	102	24.2	22.6	ลดลง
ลำปาง	1034	704	472	512	45.6	49.5	เพิ่มขึ้น
ลำพูน	592	444	379	399	64	67.4	เพิ่มขึ้น
พะเยา	818	1090	485	543	59.3	66.4	เพิ่มขึ้น
แพร่	728	803	355	491	48.8	67.4	เพิ่มขึ้น
น่าน	924	681	303	428	32.8	46.3	เพิ่มขึ้น
รวม	8,532	9138	4607	4991	54	58.5	เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 7 สถิติจับกุมจากฐานข้อมูล ปส.1(ข้อมูลจากตำรวจภูธรจังหวัด)

ห่วงปีงบประมาณ 2551-2554 ข้อมูล ณ วันที่ 7 ก.ย. 54

จังหวัด	2551		2552		2553		2554	
	จำนวนผู้ต้องหา	จำนวนคดี	จำนวนผู้ต้องหา	จำนวนคดี	จำนวนผู้ต้องหา	จำนวนคดี	จำนวนผู้ต้องหา	จำนวนคดี
เชียงราย	2,235	2,037	2,606	2,446	3,617	3,393	6,947	6,613
เชียงใหม่	3,591	3,278	3,389	3,073	5,049	4,688	8,311	7,880
น่าน	416	376	549	484	799	722	1,500	1,447
พะเยา	748	735	912	876	1,454	1,386	1,767	1,716
แพร่	659	632	535	482	913	814	1,591	1,557
แม่ฮ่องสอน	290	291	178	207	155	212	228	260
ลำปาง	837	806	978	956	1,265	1,233	1,874	1,805
ลำพูน	24	20	8	8	22	17	33	30
รวม	679	607	867	780	725	833	994	1062

จากสถิติดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์ยาเสพติดที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปีและแนวโน้มการแพร่ระบาดของยาเสพติดในห้วงยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันระยะที่ 3 (ห้วงเดือนเมษายน – กันยายน 2554) มีการขยายตัวมากขึ้น

จากการศึกษาพบว่าทุกหน่วยงานมองแนวโน้มสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ขณะที่ปส.ภ5 ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าเป็นผลกระทบจากการเมืองในพม่า ทหารพม่ากดดันต่อกองกำลังชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่ม โกกั้ง กลุ่มว้า ซึ่งเป็นผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ ปฏิบัติการดังกล่าวทหารพม่าสามารถจับกุมยาเสพติดได้จำนวนมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีพ.ศ. 2553 ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวนี้ ส่งผลกระทบในห้วงเวลาอันใกล้ คาดว่ากลุ่ม โกกั้งและกลุ่มว้า จะพยายามหาช่องทางจำหน่ายยาเสพติดที่ลำเลียงพักคอยตามแนวชายแดนไทย-สปป.ลาวอยู่แล้ว เพื่อให้สามารถจำหน่ายได้มากที่สุด เพื่อหาเงินทุนในการสนับสนุนการเคลื่อนไหวต่อสู้กับทหารพม่า และกลุ่มนักเคมีของกลุ่ม โกกั้งบางส่วนอาจจะหลบหนีออกจากพื้นที่กลุ่ม โกกั้งเข้าไปหลบซ่อนอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มว้าใกล้แนวชายแดนด้านติดกับไทย หรือ สปป.ลาว ซึ่งจะทำให้กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด ย้ายฐานการผลิตยาเสพติดให้มาอยู่ใกล้ชายแดนด้านไทย โดยประเมินจากความต้องการสารตั้งต้น ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะส่งออกจากเขตไทย เนื่องจาก

สารตั้งต้นจากด้านสาธารณสุขรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน(สารตั้งต้นส่วนใหญ่มาจากจีนและอินเดีย)ถูกควบคุมทำให้สถานการณ์ยาเสพติดภายนอกประเทศมีความรุนแรงต่อไป โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนพม่าด้าน จ.เชียงใหม่และเชียงราย ทั้งด้านการนำเข้ายาเสพติด และส่งออกสารตั้งต้น

กรณีที่ทหารพม่าสามารถควบคุมพื้นที่และกำลังทหารกองกำลังชนกลุ่มน้อย ตามแนวชายแดนไทยให้แปรสภาพเป็น อาสาสมัครทหารพม่าได้ทั้งหมดนั้น ทหารพม่าน่าจะยังคงให้กองกำลังชนกลุ่มน้อยมีสิทธิในการดูแลในพื้นที่ต่อไป รัฐบาลพม่ายังคงใช้มาตรการกดดันและการปฏิบัติการทางทหาร ต่อชนกลุ่มน้อยกลุ่มที่ยังไม่ยินยอมเข้าร่วมหรือแปรสภาพเป็นกองกำลังป้องกันชายแดน (BGF)เกรงว่าจะเกิดการสู้รบและจะส่งผลกระทบต่อการค้ายาเสพติดทำให้กลุ่มต่างๆ พยายามเร่งระบายนยาเสพติดในส่วนของตนเพิ่มขึ้น ซึ่งกองกำลังชนกลุ่มน้อย น่าจะยังคงมีการลักลอบค้ายาเสพติดอยู่ เพื่อหารายได้บำรุงกลุ่มของตน เนื่องจากทหารพม่า ไม่น่าจะมีงบประมาณในการสนับสนุนกองกำลังชนกลุ่มน้อยได้มาก ดังนั้นสถานการณ์ค้ายาเสพติดน่าจะมีความรุนแรงต่อไป

4.4 แนวทางพัฒนาปรับปรุงนโยบายในการดำเนินงานสกัดกั้นยาเสพติด ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา

1. เน้นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานใน สอ.ปชช.ที่มีความรู้ ความสามารถและศักยภาพ ในการอำนวยความสะดวก บูรณาการทุกภาคส่วนในพื้นที่อย่างจริงจัง เจ้าหน้าที่ทุกระดับที่อยู่ในพื้นที่/รับผิดชอบ พื้นที่เป้าหมาย ตามภารกิจของหน่วยงานต้องปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนอย่างจริงจัง
2. ปรับโครงสร้างบทบาทและหน้าที่ให้ศูนย์อำนวยความสะดวก มีการบูรณาการอำนวยความสะดวกกับหน่วยที่เกี่ยวข้องเหมาะสม มีการประสานงานและร่วมปฏิบัติตามแผนบูรณาการร่วมกัน
3. กำลังพลของ สอ.ปชช. ต้องมาจากหน่วยงาน ที่มีพื้นฐานด้านการประสานงาน
4. การกำหนดกรอบงบประมาณประจำปีให้ชัดเจนตลอดทั้งปีเพื่อความสะดวกในการวางแผนระยะยาวได้ แผนงานและ โครงการต้องทำอย่างต่อเนื่อง
5. ต้องปลูกจิตสำนึกของมวลชนและดิงภาคประชาชนเข้ามาร่วมเสริมสร้างความเข้มแข็ง เพิ่มบทบาทกองกำลังภาคประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย ดำเนินการเฝ้าระวัง เฝ้าตรวจในพื้นที่ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและจริงจัง
6. ควรดำเนินการสกัดกั้นเส้นทางนำเข้ายาเสพติดจากจังหวัดเชียงรายจะทำให้ปัญหายาเสพติดลดน้อยลงได้

7. การสกัดกั้นตามแนวชายแดนต้องมีการพัฒนาและจัดตั้งแหล่งข่าวบุคคลที่มีคุณภาพ และนำไปสู่การปฏิบัติได้

8. มีระบบการจัดการพิเศษ และมีมาตรการรองรับที่ชัดเจน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการสกัดกั้นด้านการตั้งจุดตรวจ คำนตรวจ การลาดตระเวน พื้นที่สำคัญ

9. ต้องมีกลไกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดการปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา

10. ผู้บังคับบัญชาในระดับสูง ควรสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในการตอบแทน เช่น ขึ้นเงินเดือนหรือเงินรางวัลพิเศษ การดูแลด้านขวัญและกำลังใจ แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด

11. ผู้ที่จะมาเป็นผู้บังคับบัญชาหน่วยงานในพื้นที่ภาคเหนือต้องเป็นคนที่เสียสละ มีความรู้ความสามารถ ฟังได้พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านยาเสพติด

12. เปิดรับการเรียนรู้ องค์ความรู้ใหม่ ปรับปรุงโครงสร้าง กลไกบทบาท ที่สอดคล้องกับการอำนวยความสะดวกมากยิ่งขึ้น

13. ยึดกรอบการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลเป็นแนวทางในการปฏิบัติ แปลงนโยบายการปฏิบัติไปสู่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ชุมชน/หมู่บ้าน ในพื้นที่ปฏิบัติ เพื่อทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดนในหมู่บ้านเป้าหมาย โดยการกดดันพื้นที่การค้าหลัก

โดยสรุปแล้ว จากผลการศึกษาด้านการนำเข้ายาเสพติดผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์การนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนภาคเหนือมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น คือ ผลการสกัดกั้นที่มีปริมาณยาเสพติดเพิ่มขึ้นทุกตัวยา ซึ่งอาจลำเลียงยาเสพติดโดยการหลีกเลี่ยงการใช้เส้นทางหลักไปใช้เส้นทางสำรอง มีการเปลี่ยนแปลงเทคนิคที่มีความซับซ้อนมากกว่าเดิม และอาศัยภูมิประเทศซ่อนเร้นเพื่อหลบหลีกเจ้าหน้าที่ รวมทั้งสถานการณ์ยาเสพติดนอกประเทศกรณีที่ทหารพม่าสามารถควบคุมพื้นที่และกำลังทหารกองกำลังชนกลุ่มน้อย ทำให้คาดว่ายาเสพติดจะมีการลักลอบนำเข้ามาอย่างต่อเนื่องและรุนแรง

จึงเห็นได้ว่าปัญหาและอุปสรรคในการอำนวยความสะดวกสกัดกั้นยาเสพติดภายใต้การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกั้นและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือเกิดจากความไม่พร้อมของหน่วยงานเอง และสถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกประเทศเอื้อต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า การดำเนินการสกัดกั้นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการป้องกันแก้ไขการลักลอบนำเข้ายาเสพติดอย่างจริงจังและเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกหน่วยงานต้องร่วมกันปฏิบัติจึงจะช่วยลดระดับการนำเข้ายาเสพติดได้ในอีกระดับหนึ่ง